

Opplæringen i var tid.

Majlsen, Ragna Prag: 106048

Nar en nevner ordet opplæring, vil de fleste som hører det sikkert tenke: Dette gjelder altså barn og ungdom - for vi som er eldre, skal da vel ikke lære mer, eller lære på ny? Bortsett fra at det gamle ordet som sier: En lærer så lenge en lever, har større gyldighet idag enn noensinde, så er virkelig en bevisst og planmessig opplæring i var tid absolutt påkrevet.

Vi skal se litt på grunnene som gjør en slik alminnelig opplæring nødvendig. Ingen er vel no lenger i tvil om at vi er inne i det største tidsskifte som historien kjenner. Hvilken mening en enn har om det som skjer, hvilke hap en enn kan ha for resultatene av krigen - ett er sikkert alle klar over: det blir en ny og i alle mater forandret tid vi går inn til. Det som vi hittil har lært faglig og rent elementært, vil selvsagt ha sin gyldighet som før, men den sjelens og andens skolering som gir oss var særegne kultur - den vil vi nok bli nødt til å ta opp til revisjon.

Var særegne kultur som folk, det blir var nasjonale kultur, det er den som har tatt skade i de senere år, da en stor del av det norske folket helt fra barnsben ble opplært til å tenke internasjonalt, mens amerikanske films og fremmed musikk og rytmer gjorde ungdommen var unorsk og amerikansk i sinn og skinn. Vegen var staket opp for de unge, det måtte være både middelskoleeksamen og artium enten de hadde lyst og evne til å studere eller ei. Den originale sårbegevelse merket en lite til - ikke fordi den ikke fantes, men fordi den ikke kom til sin rett, fordi den begavede fulgte flokken og gjorde som den. Var faren låge, ble ofte sønnen det samme, for slik skulde det være, var faren forretningsmann gikk sønnen samme vei, for forretningen måtte føres videre, selv om sønnen kanskje av den grunn la andre evner og anlegg på hyllen. Vi utdannet har i landet ingeniører og arkitekter som landet ikke hadde arbeide for, og sendte dem ut av landet for å finne sin levevei i andre og større forhold.

Arkitektlinjen ved Trondheims tekniske høgskole het jo i mange år:
Den norske Amerikalinje.

I det nasjonalsosialistiske Norge vil det bli foretatt store forandringer i disse forholdene. Vi regner med at landet trenger hvert eneste individ på den rette plass, og at sårbegavelsene har vi på ingen måte råd til å miste. Et individs evner og gaver er ikke bare dets egen private eiendom, det er fedrelandets eget aktivum som må tas hånd om og utnyttes på den mest effektive måten til beste for land og folk.

Denne tilfeldige og kategoriske måten å velge sin framtid på har ført til at vår norske egenart var nær ved å gå til grunn. Vi mente selv at vi var individualister fordi vi stivnakket fulgte den ene eller annen flokk vi hadde sluttet oss til, faglig, intellektuelt og politisk. Vi var alt annet enn individualister, vi var mer eller mindre etterplaprerer og flate kopier alle sammen.

Det norske folket har så uendelig rike gaver - hvorfor skal vi behøve å likne noe annet enn det vi i virkeligheten er? Vi har evner og gaver som er felles for oss alle, og som vi har felles med andre beslektede folk, men vi har også evner som er særpregede for oss som folk, og det er disse gaver vi må se å finne fram til, forsøke å rendyrke dem i folket vårt, bringe dem opp til den høyeste ytelse. Vi må vekke igjen den norske folkesjel.

Og skal barna og de unge lære det, da må nok også vi eldre være villige til å begynne på begynnelsen. Vi må erkjenne at vi har tatt feil før, vi må være villige til å ta konsekvensen av denne erkjennelsen og gå på oppdagelsesreise i vårt eget sinn. Dette at vi alle sammen så å si begynner i første klasse, det vil gi oss alle en følelse av samhörighet og fellesskap som vi snart vil erfare er den aller første leksen det norske folket trengte å lære. Vi skal ikke mer stå mot hverandre i klasser og partier, vi skal forstå at

det er bare en vei å gå, når vi vil redde fedreland og folk, og vi skal forstå at det er vi som nordmenn - vi alene - som kan gjøre det. Vi skal ikke hefte oss ved alle de blomstendighetene som så lett vil hindre oss i å gjøre vår innsats. Krigen fører jo med seg så mangt som vil virke til at vi øder vår kraft og taper målet av syne, hvis vi ikke lærer til bunns å kjenne både vår egen kraft og det målet vi arbeider mot. Har vi først disse to tingene klart for oss - våre egne evner og krefter, og målet vi har satt oss, da kan hverken mennesker eller hendelser hindre oss på vår veg.

Ibsen har i Peer Gynt vist oss så klart hvordan en nordmann kan øde sine naturligerike gaver i tøv og tull, fordi han ikke kjente seg selv og vilde ta kampen opp mot de onde anlegg som også fantes i hans natur. Hva nytter det å være født av godtfolk, å ha odelsrett til norsk jord, å ha en mors ømhet og en prektig kvinnes kjærlighet, hvis han ikke selv har vilje og utholdenhet til å arbeide mot de slette anlegg i sin egen natur? Da går alle de rike gaver han også har arvet, tapt.

Derfor er det nødvendig at opplæringen i vår tid tar sikte på å vise oss - unge og eldre - både hvilke slette anlegg vi bærer med oss fra fødselen og hvilke gode anlegg vi rasemessig har tatt i arv. Vi må arbeide på oss selv og andre for å hindre at de darlige anlegg får vekstmuligheter, og vi må arbeide for å utvikle de gode anlegg til deres høyeste utfoldelse. Raselære blir derfor et fag vi alle sammen bør studere, og rasens fortsatte bevaring og utvikling blir det målet vi aldri bør slippe av syne. Nettopp fordi den internasjonale tenkningen som tidligere tiders ledere gikk så sterkt inn for, har resultert i en svekket rasebevissthet, må opplæringen i vår tid sette inn med full kraft her. Å bevare rasen ren og bringe den opp til høyeste fullkommenhet, det blir et spørsmål vi alle bør studere.

I nær tilknytning til dette spørsmål tar vi opp Be-

folknings spørsmålet. Av forskjellige grunner var vi kommet inn på dødslinjen, det norske folket sto i begrep med å begå selvmord. Hvordan fødselsoverskuddet er sunket, og hva det kreves for å holde folketallet oppe – det er ting vi må vite og kunne for å forstå hva rasen var krever av oss idag.

Når vi går så sterkt inn for bevarelsen av rasen og av folket, så er det fordi vi mener at vår historie viser oss at den germanske rase i alminnelighet og det norske folket i særdeleshet virkelig har en historisk misjon. Også historieundervisningen har i de senere år vært preget av det internasjonale synet, og de unge har lært å legge en malestokk på nasjonens historie som ikke har vært skikket til å gi dem selvfølelse og vernevilje som folk. Derfor går vi også inn for å vise folket vart veien inn til en annen vurdering av Norges historie. De skal lære å se noe annet i Vikingetidens ekspansjonsbrang enn de hittil har gjort. Vi synger med begeistring Vinjes herlige sang: "At far min kunde gjera det gilde han hev gjort". Vi vil med vår egen begeistring dyrke fram igjen i de unge menn evnen og viljen til å forsvare sitt land med livet som innsats. Vi vil med vår egen tro gjengi de unge kvinnene evnen og viljen til med livet som innsats å bidra sitt til slektens og rasens fortsettelse. For vi mener at mann og kvinne sammen bærer ansvaret for ~~hvert enkelt menneskes lykke og velferd~~ folkets skjebne nå og i framtiden. Sammen har de ansvaret for barnas lykke og velferd, de har også begge det økonomiske ansvaret for hverandre og for heimen og for beggees parørende.

Og derfor går nettopp vi kvinner med særlig interesse inn for opplæringsarbeidet. Det tør hende at mangen mann kanskje har rikere kunnskaper og større evner enn mange av oss har, men jeg tror at vi kvinner har en større evne til å leve oss inn i andres tanker og følelser, vi har en hjertets overflod å øse av, som kanskje tross alt har lettere for å trenge inn til andres hjerte

og forstand. Og vi har en mer urokkelig tro på folket vart, fordi det i enhver kvinne - også i henne som ikke har barn selv - lever et morsinstinkt som aldri taper håpet og troen.

Ibsen har også her funnet et lödlig uttrykk for kvinnens säregne evne. Da Peer Gynt var nadd til den korsveien i sitt liv, som betegner hans totale nederlag, möter han knappestöperen som vil ha ham i stöpeskjeen igjen for å smelte ham om igjen. Han var ikke ond nok til fortapelsen - ikke god nok til saligheten - han var bare halvhet. Da han forgjeves hadde forsökt å skaffe vitner til sin frifinnelse, söker han fortvilet etter en som kunde ville gi ham dödsdommen - og så möter han henne som han hadde krenket, säret og sviktet i sin tankelöse uvederheftighet. Her måtte han kunne möte dommen. Han spør: "Hvor var jeg som meg selv som den hele den samme - hvor var jeg med Guds stempel på min panne?" Og han får til svar: "I min tro, i mitt hap, i min kjärlighet." - Ja, slik er det. Vi kvinner vil hjelpe folket vart til en ny og bedre erkjennelse - vi vil ^{tro} på den norske folkesjel, vi vil hape for folket vart, og vi vil elske det fram i vår bönn, i vart barn.

R. P. M.